

Usmeritve za uporabo orodij generativne umetne inteligence pri izvedbi pedagoških dejavnosti na Univerzi v Novem mestu

Spoštovani visokošolski učitelji,

v zadnjem času so orodja generativne umetne inteligence (GUI), kot je ChatGPT, vse bolj priljubljena med študenti in drugimi člani akademske skupnosti. Zato je treba pri pripravi in izvedbi pedagoških dejavnosti ravnati še bolj previdno, kritično in odgovorno. Poleg [Smernic za odgovorno uporabo orodij generativne umetne inteligence](#), ki smo jih sprejeli septembra letos, podajamo še osnovne usmeritve za uporabo orodij GUI, ki vam lahko pomagajo pri pedagoških dejavnostih.

1. Zaključna dela razen seminarских nalog ne smejo temeljiti na orodjih GUI. Čeprav so takšna orodja lahko koristna pri pridobivanju osnovnih informacij, je pomembno, da se študenti tudi pri seminarских nalogah ne zanašajo na orodja GUI, temveč prevladujoče uporabljajo strokovne in znanstvene vire, kot so znanstveni članki, knjige in raziskave. Študenti naj pri pisanju seminarских nalog uporabljajo orodja GUI kot vir v manjšini. Če študenti uporabljajo orodja GUI pri pisanju seminarских nalog, jih morajo ustrezno navesti, kot je zapisano v [Smernicah za odgovorno uporabo orodij generativne umetne inteligence](#).
2. Študente je treba opomniti, da preverijo informacije, pridobljene z orodji GUI. Če uporabljajo orodja GUI kot začetno točko, naj preverijo pridobljene informacije s pomočjo zanesljivih virov. Orodja GUI lahko podajo osnovno razlago ali preprost odgovor na vprašanje, vendar je za poglobljeno razumevanje teme potrebno več študija, npr. branja znanstvenega gradiva in raziskovanja.
3. Študente je treba tudi opozoriti, da ne uporabljajo orodij GUI za oblikovanje mnenj. Svoja stališča naj razvijajo na podlagi lastnih raziskav in refleksij.
4. Treba jih je podučiti tudi o etičnih vprašanjih in integriteti pri uporabi avtomatiziranih orodij. Zanašanje na orodja GUI pri pisanju seminarских nalog je akademska nepoštenost.
5. Študente je treba posvariti glede varovanja zasebnosti pri uporabi orodij GUI. Čeprav orodja GUI sicer zagotavljajo, da ne hranijo posameznih vprašanj uporabnikov, naj študenti ne vpisujejo osebnih, občutljivih ali zaupnih informacij v orodja GUI.
6. Vloga univerze je tudi, da študentom omogočimo razvoj kritičnega mišljenja, analitičnih sposobnosti ter razumevanje kompleksnih tem in problemov. GUI orodja so lahko koristna, vendar jih je treba uporabljati kot orodja za podporo učenju, ne pa kot nadomestilo za intelektualni trud. Zato je v povezavi z orodji GUI treba pri pouku spodbujati kritično razmišljanje študentov na različne načine:
  - Izbira odprtih vprašanj: Ko študentom določate naloge ali vprašanja, jih oblikujte tako, da spodbujajo analizo, razpravo in raziskovanje, da ne bi iskali preproste in konkretne, ki jih ponujajo orodja GUI;
  - Razprava: Ko študenti pridobijo odgovore od orodij GUI, jih s primerjavo z drugimi viri, razpravo o možnih pristranskostih ali omejitvah orodij GUI spodbudite k razpravi o verodostojnosti in kakovosti teh odgovorov;
  - Analiza vira: Orodja GUI lahko podajajo informacije na podlagi svojega obsežnega nabora podatkov, vendar ne navajajo specifičnih virov. Študente spodbudite, da preverijo informacije in poiščejo verodostojne vire, ki podpirajo ali nasprotujejo trditvam orodij GUI;
  - Primerjava odgovorov: Spodbudite študente, da postavijo isto vprašanje (»prompt«) različnim orodjem GUI, na različne načine ali v različnih kontekstih, da ugotovijo, kako se odgovori spreminjajo in kako dosledna so orodja GUI;
  - Kritična refleksija: Študente spodbudite, naj napišejo refleksije o tem, kako uporabljajo orodja GUI, o njegovih prednostih in slabostih ter o tem, kako lahko orodje GUI vpliva na njihovo razumevanje in učenje;
  - Prepoznavanje pristranskosti: S študenti razpravljajte o tem, kako so bila orodja GUI narejena in kako lahko to vodi do pristranskosti v odgovorih. Študenti naj prepoznajo

možne pristranskosti in razmislijo o tem, kako bi te pristranskosti lahko vplivale na njihovo razumevanje;

- Scenariji in simulacije: Ustvarite scenarije ali simulacije, v katerih morajo študenti uporabiti orodja GUI kot vire informacij, vendar morajo tudi kritično oceniti in interpretirati dobljene informacije v kontekstu določene naloge ali problema;
- Analiza napak: Ko orodja generativne umetne inteligence podajo napačne ali zavajajoče informacije, jih uporabite kot priložnost za analizo in razpravo. To lahko služi kot učna izkušnja, ki študente spodbuja k razumevanju omejitev tehnologije in pomena kritične ocene informacij.

Na univerzi smo zavezani k zagotavljanju visoke kakovosti izobraževanja in intelektualne integritete. Zato je ključnega pomena, da spoštujemo in sledimo [Smernicam za odgovorno uporabo orodij generativne umetne inteligence](#) in tem usmeritvam ter jih vključimo v naše pedagoške prakse. Z doslednim upoštevanjem teh usmeritev bomo lahko zagotovili, da študentje razvijejo ustrezne veščine in razumevanje pri uporabi orodij GUI v svojem učenju in raziskovanju.

Usmeritve za uporabo orodij generativne umetne inteligence pri izvedbi pedagoških dejavnosti na Univerzi v Novem mestu so bile sprejete na Kolegiju rektorja z dekani, dne 20. 9. 2023 in se uporabljajo od 1. 10. 2023 dalje.